יום ג', ב' בחשון תשס"ד (28 באוקטובר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

חודש **חשון** הוא החודש השני למניין בריאת העולם והשמיני למניין יציאת מצרים. חודש זה נקרא בשם '**בול**' כמו שנאמר [מלכים_א ו' 38] **"ובשנה האחת עשרה בִּירח בול, הוא החודש השמיני, כלה הבית לכל דבריו ולכל משפטיו."** ונקרא '**בול**' לפי שבחודש זה העשב בלה בשדה ובוללין לבהמה מהבית, כלומר: מערבבים לה מרעה מן המספוא אשר בבית. ויש אומרים שהוא מלשון '**יבול**' שבחודש זה מתחילה החרישה והזריעה. ויש אומרים מלשון '**מבול**', שבחודש הזה יורדים על הרוב גשמים הרבה. במדרש אמרו: מפני שבחודש זה התחיל המבול (בשנת 1656 לברה"ע), כך נגזר עליו שיהא בו מטר וגשם למכביר.

לאחר האסיף המאפיין את חג הסוכות, מתחדשת השנה החקלאית – בזריעה ובציפיה לגשם. בברכת ה' ל**נח** לאחר המבול, נפרשים סדרי העולם החדש בחלוקה לשש עונות בשנה: **"עוד כל ימי הארץ, זרע וקציר, וקור וחום וקיץ וחורף ויום ולילה לא ישבותו."** [בראשית ח' 22] העונה הראשונה הנזכרת בברכה היא עונת "**זרע**" המתחילה עם כניסת השנה החולפת אל דפי ההיסטוריה. **"הזורעים בדמעה"** – נושאים עתה עיניהם בציפיה להצלחת היבול. גם בלוח גזר, מכונה תקופה זו "ירחו זרע" – חודש הזריעה.

חודש חשון מתחיל מעגל של תכונות זמן הנקשרות למעגל חייו של האדם. בחודש זה נזרעת האדמה ו**מתעברת** ל**תקופת הריון** של חודשי החורף. בחודש אדר פורחת הצמחיה בקרנבל של פריחה (**הולדת**), בניסן בא אביב (**הנעורים**), בסיון – החיטה והטבע בשלים (**בגרות**), ובסוכות – ימי אסיף וסוף שנה (**זיקנה**, **שיבה** ו**...**). מעגלי הזמן בלוח העברי נקשרים ומותאמים למעגל של האדם מן הבריאה ועד הסוף.

חשון הוא זמן סתיו. הסתיו נזכר בתנ"ך פעם אחת בלבד, **"כי הנה הסתיו עבר הגשם חלף הלך לו."** [שיר השירים ג' 11] הסתיו שחלף מקביל לעונת הגשמים שתמה בניסן. מתרגמי התורה לארמית תירגמו "חורף" כ- "סיתוא". חז"ל נטלו את הסתיו כדימוי לגלות מצרים: "הסתיו עבר – אלו 400 שנה שנגזרה על אבותינו במצרים... זה השיעבוד" [פסיקתא רבתי ט"ו]

הריון האדמה נדמה לגלות, לשיעבוד, ולסגירות מן הסביבה. [עלון זמן.מקום]

ØØØ

ביום **ל' בתשרי**, בשנת תרפ"ג(1922-5683), **החל מפקד האוכלוסין הראשון** בארץ-ישראל תחת שלטון המנדאט הבריטי; הוא נמשך שבוע ימים, והקיף 755,600 תושבים (לרבות תושבים ארץ-ישראלים ששהו ביום המפקד בחוץ-לארץ – וזה בהתאם לדרישתו של הוועד-הפועל הערבי כתנאי להשתתפות במפקד.) 11% מבין הנפקדים – כ- 84,000, היו יהודים, שהיוו 25% מתושבי הערים. בירושלים, בטברייה ובצפת (אלה 3 מתוך 4 הערים הקדושות בארץ, חברון היא ה- 4) – היו היהודים רוב האוכלוסיה. [כרונולוגיה]

כעבור 26 שנה, גם בימים אלה (ב-**ו' בחשון**), בשנת תש"ט (1948-5709), **נערך מפקד התושבים הראשון** במדינת ישראל: נפקדו 716,000 יהודים ו- 69,000 אחרים (המפקד לא כלל את אזורי נצרת, עכו, מגדל גד, באר-שבע והמשולש הקטן). [תאריכון מרכז ההסברה]

גידול זה - קרוב ל-פי 9 – במספר היהודים בארץ בזמן כה קצר, גם הוא תהליך של זריעה וגידול מתמשך. יהי רצון שנזכה שוב לגידול כזה – גם בכמות גם בקצב.

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל